TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2019/2111

2019 m. gruodžio 9 d.

dėl paramos SEESAC nusiginklavimo ir ginklų kontrolės veiklai Pietryčių Europoje, kuria mažinama neteisėtų šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų grėsmė

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2018 m. lapkričio 19 d. Taryba priėmė ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategiją „Saugoti ginklus – ginti piliečius“ (toliau – „ES ŠLG strategija“);

(2) ES ŠLG strategijoje primenama, kad nors pastaraisiais metais padaryta didelė pažanga, ypač Pietryčių Europoje, šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) ir šaudmenų kaupimosi mastas, netinkamos saugojimo sąlygos, plačiai paplitęs neteisėtas laikymas ir įgyvendinimo spragos toliau riboja šaunamųjų ginklų ir ŠLG kontrolės priemonių veiksmingumą kai kuriose Vakarų Balkanų dalyse, o tai daro poveikį saugumui šiame regione ir ES;

(3) 2018 m. liepos 10 d. Londone įvykusiame Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime priimtos „Veiksmų gairės dėl šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) / ir jų šaudmenų neteisėto laikymo, netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais Vakarų Balkanuose klausimų tvaraus sprendimo iki 2024 m.“ (toliau – „veiksmų gairės“);

(4) ES ŠLG strategijoje pažymima, kad Sąjunga toliau rems Pietryčių ir Rytų Europos šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės centro (SEESAC) vykdomą ŠLG kontrolės veiklą ir atsižvelgs į regionines iniciatyvas, pavyzdžiui, veiksmų gaires;

(5) gairių tikslai, dėl kurių susitarė Vakarų Balkanų partneriai, atitinka Sąjungos ir Jungtinių Tautų (JT) pastangas kovoti su neteisėta prekyba ŠLG bei jų šaudmenimis. 2018 m. Nusiginklavimo darbotvarkėje „Mūsų bendros ateities užtikrinimas“ JT generalinis sekretorius konkrečiai paragino spręsti perteklinio įprastinės ginkluotės kaupimo bei neteisėtos prekybos ja problemą ir remti šalių lygmens požiūrį į šaulių ginklus;

(6) JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. (toliau – „2030 m. darbotvarkė“) patvirtinama, kad kova su neteisėta prekyba ŠLG yra būtina siekiant daugelio darnaus vystymosi tikslų, įskaitant tikslus, susijusius su taika, teisingumu ir tvirtomis institucijomis, skurdo mažinimu, ekonomikos augimu, sveikata, lyčių lygybe ir saugiais miestais. Todėl nustatydamos 2030 m. darbotvarkės darnaus vystymosi 16.4 tikslą, visos JT valstybės narės įsipareigojo gerokai sumažinti neteisėtus finansinius ir ginklų srautus;

(7) 2018 m. birželio 30 d. trečioje Jungtinių Tautų konferencijoje, skirtoje veiksmų programos dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo įgyvendinimo pažangai peržiūrėti, buvo priimtas baigiamasis dokumentas, kuriame JT valstybės narės atnaujino savo įsipareigojimą užkirsti kelią ŠLG nukreipimui ir kovoti su juo. JT valstybės narės dar kartą patvirtino savo pasirengimą vykdyti tarptautinį bendradarbiavimą ir stiprinti regioninį bendradarbiavimą užtikrinant geresnį veiklos koordinavimą, konsultavimąsi, keitimąsi informacija ir operatyvinį bendradarbiavimą, įtraukiant atitinkamas regionines ir subregionines organizacijas, taip pat teisėsaugos, sienų kontrolės ir eksporto bei importo licencijas išduodančias institucijas;

(8) Šiuo sprendimu remiamo projekto tikslas – sustiprinti ir papildyti Sąjungos pagalbą ŠLG kontrolės srityje. Iki šiol tą pagalbą Sąjunga teikė remdamasi Tarybos sprendimais dėl SEESAC darbo Vakarų Balkanų regione rėmimo, t. y. Tarybos sprendimais 2004/791/BUSP ([1]), 2010/179/BUSP ([2]), 2013/730/BUSP ([3]) ir (BUSP) 2016/2356 ([4]), ir ja prisidedama siekiant Kovos su šaulių ir lengvųjų ginklų platinimu regioninio įgyvendinimo plano ir veiksmų gairių tikslų, kuriems parama teikiama Tarybos sprendimu (BUSP) 2018/1788 ([5]),

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekiant įgyvendinti ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategiją „Saugoti ginklus – ginti piliečius“, bendras šiuo sprendimu remiamo ir jo priede išdėstyto projekto tikslas yra papildomai prisidėti prie didesnio saugumo Pietryčių Europos regione ir Sąjungoje kovojant su neteisėtų šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei jų šaudmenų keliama grėsme Pietryčių Europoje, Baltarusijoje ir Ukrainoje bei minėtų ginklų ir šaudmenų iš šių šalių keliama grėsme.

2. Įgyvendinant projektą, kuriame bus atsižvelgiama į kitas regionines iniciatyvas, visų pirma Vakarų Balkanų veiksmų gaires, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) darbą ir atitinkamą Europos Komisijos veiklą Pietryčių Europos regione, susijusius su ginklų kontrole ir neteisėta prekyba ginklais, siekiama šių konkrečių tikslų:

— prisidėti stiprinant regioninį bendradarbiavimą, keitimąsi žiniomis ir dalijimąsi informacija apie ŠLG kontrolę,

— toliau remti teisės aktų ir reguliavimo sistemos, susijusios su ŠLG, šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis, plėtojimą ir jos suderinimą su Sąjungos sistema ir standartizacija Pietryčių Europoje,

— toliau remti įrodymais pagrįstos politikos kūrimą ŠLG kontrolės srityje, atsižvelgiant tiek į vyrų, tiek moterų poreikius,

— stiprinti Vakarų Balkanų pasienio policijos ir kriminalinės policijos tarnybų pajėgumus kovoti su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir jų laikymu,

— pagerinti fizinio saugumo ir atsargų valdymo gebėjimus vykdant su saugumu susijusius infrastruktūros patobulinimus, mažinant perteklius ir rengiant mokymus,

— remtis dabar vykdomu darbu, susijusiu su ryšių punktų „Šaunamieji ginklai“ Pietryčių Europoje steigimu.

2 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – „vyriausiasis įgaliotinis“).

([1]) 2004 m. lapkričio 22 d. Tarybos sprendimas 2004/791/BUSP, pratęsiantis ir iš dalies keičiantis Sprendimą 2002/842/BUSP dėl Bendrųjų veiksmų 2002/589/BUSP įgyvendinimo siekiant, kad Europos Sąjunga prisidėtų prie kovos su šaulių ir lengvųjų ginklų destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu pietryčių Europoje (OL L 348, 2004 11 24, p. 46).

([2]) 2010 m. kovo 11 d. Tarybos sprendimas 2010/179/BUSP dėl paramos SEESAC ginklų kontrolės veiklai Vakarų Balkanuose pagal ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją (OL L 80, 2010 3 26, p. 48).

([3]) 2013 m. gruodžio 9 d. Tarybos sprendimas 2013/730/BUSP dėl paramos SEESAC nusiginklavimo ir ginklų kontrolės veiklai Pietryčių Europoje pagal ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją (OL L 332, 2013 12 11, p. 19).

([4]) 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2016/2356 dėl paramos SEESAC nusiginklavimo ir ginklų kontrolės veiklai Pietryčių Europoje pagal ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją (OL L 348, 2016 12 21, p. 60).

([5]) 2018 m. lapkričio 19 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/1788, kuriuo remiamas Pietryčių Europos ir Rytų Europos šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės tarpininkavimo mechanizmas (SEESAC) siekiant įgyvendinti Regioninių veiksmų gaires dėl kovos su neteisėta prekyba ginklais Vakarų Balkanuose (OL L 293, 2018 11 20, p. 11).

2. 1 straipsnyje nurodyto projekto techninį įgyvendinimą vykdo SEESAC, prireikus veiklą koordinuodamas su Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis tarpdisciplininės platformos (EMPACT) vykdytoju.

3. SEESAC atlieka savo užduotis vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis ir Jungtinių Tautų vystymosi programa (JTVP), kuri veikia SEESAC vardu, sudaro reikiamus susitarimus.

3 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodytam Sąjungos finansuojamam projektui įgyvendinti skiriama orientacinė finansavimo suma yra 11 819 605,20 EUR.

2. Iš 1 dalyje nustatytos orientacinės sumos finansuojamos išlaidos tvarkomos laikantis Sąjungos biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.

3. Komisija prižiūri, kad 2 dalyje nurodytos išlaidos būtų tinkamai valdomos.

4. Tuo tikslu Komisija ,sudaro reikiamą susitarimą su JTVP, kuri veikia SEESAC vardu. Tame susitarime numatoma, kad SEESAC turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, proporcingą jo dydžiui.

5. Komisija stengiasi kuo greičiau po šio sprendimo įsigaliojimo sudaryti 4 dalyje nurodytą susitarimą. Ji informuoja Tarybą apie sunkumus, kurie kyla to proceso metu, ir praneša to susitarimo sudarymo datą.

6. Išsamus projekto aprašymas pateikiamas šio sprendimo priede.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis praneša Tarybai apie šio sprendimo įgyvendinimą kas ketvirtį teikdamas reguliarias ataskaitas, kurias parengia SEESAC.

2. Komisija teikia ataskaitas, susijusias su 1 straipsnyje nurodyto projekto finansiniais aspektais.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas nustoja galioti praėjus 48 mėnesiams nuo 3 straipsnio 4 dalyje nurodyto susitarimo sudarymo dienos. Tačiau jis netenka galios praėjus šešiems mėnesiams po jo įsigaliojimo dienos, jei per tą laikotarpį toks susitarimas nesudaromas.

Priimta Briuselyje 2019 m. gruodžio 9 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
J. BORRELL FONTELLES

PRIEDAS

Projektas, kuriuo remiamas neteisėtų šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų Pietryčių Europoje grėsmės mažinimas

1. **Įvadas ir tikslai**

Pastaraisiais metais Pietryčių Europoje padaryta didelė pažanga stiprinant ginklų kontrolę ir kovojant su neteisėta prekyba ginklais, be kita ko, dėl ilgalaikės Sąjungos paramos. Tačiau Pietryčių Europos regionas tebekelia susirūpinimą ir 2018 m. lapkričio 19 d. ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais (ŠLG) ir jų šaudmenimis strategijoje „Saugoti ginklus – ginti piliečius“ (toliau – „ŠLG strategija“) buvo įvardytas kaip prioritetinė sritis. Neteisėti šaunamieji ginklai aiškiai daro poveikį vidaus ir išorės saugumui, nes Pietryčių Europos regione ir ES kurstomi organizuotas nusikalstamumas ir teroro aktai. Todėl, kuriant tvirtus ir veiksmingus ginklų perdavimo, naudojimo, laikymo ir kaupimo kontrolės mechanizmus svariai prisidedama prie regiono, Europos ir pasaulio taikos bei saugumo.

Siekiant įveikti tebesančius iššūkius, susijusius su ŠLG kontrole, toliau padėti valdžios institucijoms kovoti su šiais iššūkiais ir sustiprinti įsipareigojimą kovoti su neteisėta prekyba ŠLG ir šaunamaisiais ginklais bei netinkamu jų naudojimu , 2018 m. liepos 10 d. Londone vykusiame Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime priimtos „Veiksmų gairės dėl ŠLG ir jų šaudmenų neteisėto laikymo, netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais Vakarų Balkanuose klausimų tvaraus sprendimo iki 2024 m.“ (toliau – veiksmų gairės). Veiksmų gairėse yra septyni tikslai, apimantys visas funkcines ginklų kontrolės sritis; juose pateikiama vizija dėl Vakarų Balkanų kaip saugesnio regiono ir saugumo eksportuotojo, kuriame įdiegti visapusiškai su ES ir kitais tarptautiniais standartais suderinti išsamūs ir tvarūs mechanizmai siekiant nustatyti neteisėto šaunamųjų ginklų, šaudmenų ir sprogmenų laikymo, netinkamo jų naudojimo bei neteisėtos prekybos jais atvejus, užkirsti jiems kelią, persekioti už juos ir juos kontroliuoti. 2018 m. Sąjunga priėmė Tarybos sprendimą, kuriuo remiamas veiksmų gairių įgyvendinimas (Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/1788 ([1])).

Pietryčių ir Rytų Europos ŠLG kontrolės tarpininkavimo mechanizmas (toliau – SEESAC), atlikdamas kovos su šaulių ir lengvųjų ginklų platinimu regioninio įgyvendinimo plano (toliau – Regioninis įgyvendinimo planas) vykdomosios institucijos funkciją, padėjo parengti veiksmų gaires. Sprendimu (BUSP) 2018/1788 SEESAC įgaliotas koordinuoti ir stebėti veiksmų gairių įgyvendinimą. Institucijų, tarptautinių organizacijų ir paramos teikėjų veiksmų koordinavimas veiksmų gairių sistemoje daugiausia užtikrinamas formaliais regioniniais veiksmų gairių koordinavimo susitikimais, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama pažangai apžvelgti ir keitimuisi informacija, ir teikiant ekspertų ir techninę paramą rengiant vietos lygmens veiksmų gairių koordinavimo susitikimus. Veiksmų gairių įgyvendinimo stebėsena užtikrinama dukart per metus rengiant stebėsenos ir vertinimo ataskaitas, kuriose dokumentuojama to įgyvendinimo pažanga, iššūkiai ir poreikiai , remiantis bendrai sutartais pagrindiniais veiklos rodikliais. Be to, SEESAC atlieka Vakarų Balkanų ŠLG kontrolės veiksmų gairių daugiapartnerio patikos fondo , sukurto siekiant padėti įgyvendinti veiksmų gaires, sekretoriato vaidmenį. SEESAC glaudžiai bendradarbiauja su Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT), Europos Komisija (Migracijos ir vidaus reikalų GD, Kaimynystės politikos ir plėtros derybų GD), Europolu, Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalyke platforma (EMPACT), Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (*Frontex*), Interpolu, NATO, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) ir kitais susijusiais paramos teikėjais bei tarptautinėmis organizacijomis, remiančiomis nusiginklavimo ir ginklų kontrolės veiklą Pietryčių Europoje.

([1]) 2018 m. lapkričio 19 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/1788, kuriuo remiamas Pietryčių Europos ir Rytų Europos šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės tarpininkavimo mechanizmas (SEESAC) siekiant įgyvendinti Regioninių veiksmų gaires dėl kovos su neteisėta prekyba ginklais Vakarų Balkanuose (OL L 293, 2018 11 20, p. 11).

Bendras šio veiksmo tikslas – toliau prisidėti prie didesnio saugumo Pietryčių Europos regione ir ES, kovojant su neteisėtų ŠLG bei jų šaudmenų keliama grėsme tiek pačioje Pietryčių Europoje, Baltarusijoje ir Ukrainoje, tiek dėl jų kitur kylančia grėsme. Jį įgyvendinant bus pagilinta ir papildyta pagal pastarojo meto Tarybos sprendimus 2010/179/BUSP ([2]), 2013/730/BUSP ([3]) ir (BUSP)2016/2356 ([4]) (baigia galioti 2019 m. gruodžio 29 d.) teikiama Sąjungos pagalba ŠLG kontrolės srityje. Juo taip pat bus padedama siekti regioninio įgyvendinimo plano ir veiksmų gairių tikslų, kurie remiami Tarybos sprendimu (BUSP) 2018/1788.

Šiuo veiksmu bus padedama stiprinti regioninį bendradarbiavimą, keitimąsi žiniomis ir dalijimąsi informacija apie ŠLG kontrolę, toliau remti šaulių ir lengvųjų ginklų bei sprogmenų srities teisės aktų ir reguliavimo sistemos plėtojimą ir jos suderinimą su Sąjungos sistema ir standartizacija Pietryčių Europoje, toliau remti įrodymais grindžiamą politiką šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės srityje, atsižvelgiant tiek į vyrų, tiek į moterų poreikius, didinti Vakarų Balkanų pasienio policijos ir kriminalinės policijos tarnybų kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir neteisėtu jų laikymu pajėgumus, gerinti fizinio saugumo ir atsargų valdymo gebėjimus atliekant su saugumu susijusius infrastruktūros patobulinimus, mažinant perteklius ir rengiant mokymus, ir remtis dabartiniu darbu, nuveiktu steigiant ryšių punktus „Šaunamieji ginklai“ Pietryčių Europoje.

Projektas iš esmės prisidės prie Europos ir pasaulio taikos bei saugumo ir tuo pačiu metu sustiprins stabilumą regione, dirbant Regioninio bendradarbiavimo tarybos (RBT) sistemoje ir partnerystėje su kitais atitinkamais tarptautiniais partneriais bei iniciatyvomis.

Šiuo veiksmu bus tiesiogiai prisidėta prie ES saugumo strategijos, ES ŠLG strategijos, Kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklu (EMPACT *Firearms*), Sutarties dėl prekybos ginklais, JT veiksmų programos dėl neteisėtos prekybos ŠLG prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo visais aspektais, Tarptautinio sekimo dokumento, JT šaunamųjų ginklų protokolo, JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1325 (2000) dėl moterų ir taikos bei saugumo ir JT nusiginklavimo darbotvarkės įgyvendinimo, ir svarbiausia juo bus suaktyvintas regioninis bendradarbiavimas kovojant su grėsme, kuri kyla dėl ŠLG bei jų šaudmenų plitimo. Projekto rezultatais taip pat bus tiesiogiai prisidėta prie Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. tikslo Nr. 16 dėl taikių bei teisingų visuomenių, visų pirma tikslo Nr. 16.1 (gerokai sumažinti visų formų smurtą ir mirtingumą visur) ir tikslo Nr. 16.4 (gerokai sumažinti neteisėtų ginklų srautus), ir tikslo Nr. 5 dėl lyčių lygybės įgyvendinimo. Be to, pagal projektą bus remiamas Komisijos kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis ES veiksmų plano įgyvendinimas.

Konkrečiai šiuo projektu bus:

— padedama stiprinti regioninį bendradarbiavimą, keitimąsi žiniomis ir dalijimąsi informacija apie ŠLG kontrolę,

— padedama didinti Vakarų Balkanų pasienio policijos ir kriminalinės policijos tarnybų kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir neteisėtu jų laikymu pajėgumus,

— padedama toliau stiprinti FSAV pajėgumus.

([2]) 2010 m. kovo 11 d. Tarybos sprendimas 2010/179/BUSP dėl paramos SEESAC ginklų kontrolės veiklai Vakarų Balkanuose pagal ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją (OL L 80, 2010 3 26, p. 48).

([3]) 2013 m. gruodžio 9 d. Tarybos sprendimas 2013/730/BUSP dėl paramos SEESAC nusiginklavimo ir ginklų kontrolės veiklai Pietryčių Europoje pagal ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją (OL L 332, 2013 12 11, p. 19).

([4]) 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2016/2356 dėl paramos SEESAC nusiginklavimo ir ginklų kontrolės veiklai Pietryčių Europoje pagal ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją (OL L 348, 2016 12 21, p. 60).

2. **Įgyvendinimo agentūros atranka ir veiksmų bei kitų atitinkamų finansavimo iniciatyvų koordinavimas**

SEESAC yra Jungtinių Tautų vystymosi programos (toliau – JTVP) ir Regioninio bendradarbiavimo tarybos bendra iniciatyva, kuri yra pagrindinis su ŠLG susijusios veiklos Pietryčių Europoje subjektas. Atlikdamas regioninio įgyvendinimo plano vykdomosios institucijos funkciją jis nuo 2002 m. bendradarbiauja su Pietryčių Europos suinteresuotaisiais subjektais visaapimančio požiūrio į ŠLG kontrolę klausimu ir vykdo įvairią veiklą, kaip antai: strateginio ir operatyvinio regioninio bendradarbiavimo palengvinimas; institucijoms skirta parama politikai plėtoti ir pajėgumams stiprinti; informuotumo didinimo ir ŠLG rinkimo kampanijos; atsargų valdymas, pertekliaus mažinimas, ženklinimo ir atsekamumo pajėgumų gerinimas ir griežtesnė ginklų eksporto kontrolė. Tokiu būdu, įgyvendindamas daug suinteresuotųjų subjektų apimančias regionines intervencijas bendrame Pietryčių Europos regiono partnerių politiniame ir ekonominiame kontekste, užtikrindamas nacionalinę bei regioninę atsakomybę ir savo veiksmų ilgalaikį tvarumą ir tapdamas svarbiausia regionine institucija ŠLG kontrolės srityje, SEESAC įgijo išskirtinę kompetenciją ir patirtį.

SEESAC palaiko aktyvius dvišalius ir daugiašalius ryšius su visais susijusiais subjektais ir organizacijomis. Šiuo požiūriu jis ir toliau atlieka Regioninės ŠLG iniciatyvinės grupės sekretoriato funkcijas. Be to, SEESAC vykdo Regioninio požiūrio į atsargų mažinimo iniciatyvos (RASR) sekretoriato iniciatyvą, jis taip pat paskirtas DPF sekretoriatu. SEESAC taip pat dalyvauja ŠLG ir (arba) kovos su minomis koordinavimo susitikimuose; tai neformalus NATO, Sąjungos, ESBO, Jungtinių Tautų nusiginklavimo reikalų biuro (UNODA) ir SEESAC ŠLG kontrolės veiklos koordinavimo mechanizmas. SEESAC reguliariai prisideda prie atitinkamų regioninių forumų, pavyzdžiui, ES ir Vakarų Balkanų teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikimų, NATO struktūrinio pasikeitimo informacija apie ŠLG proceso ir Pietryčių Europos gynybos ministrų bendradarbiavimo (SEDM) proceso. Be to, SEESAC toliau palaiko platų formalių ir neformalių partneryščių su tokiomis organizacijomis kaip Regioninis ginklų kontrolės patikros ir įgyvendinimo pagalbos centras (RACVIAC) – Bendradarbiavimo saugumo srityje centras bei ESBO Bendradarbiavimo saugumo srityje forumas (BSF) tinklą. Pasitelkiant JT su šaulių ginklais susijusių veiksmų koordinavimo (CASA) projektą ir kitus formatus vyksta reguliarūs veiksmų koordinavimo susitikimai ir keitimasis informacija su kitomis JT agentūromis, kaip antai JT narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuru (UNODC) bei UNODA. Taigi SEESAC atlieka įvairių su saugumo sektoriaus reforma susijusių klausimų sprendimo regioninio centro ir pagrindinio subjekto funkcijas, itin daug dėmesio skiriant ŠLG kontrolei ir atsargų valdymui. SEESAC palaiko glaudžius ryšius ir su atitinkamas Sąjungos veikėjais, pirmiausia su Migracijos ir vidaus reikalų GD, Kaimynystės politikos ir plėtros derybų GD, Europolu, Interpolu ir *Frontex*, taip pat su ES vadovaujamomis iniciatyvomis, pvz., EMPACT, skirta šaunamiesiems ginklams, bei Europos šaunamųjų ginklų ekspertų (EFE) grupe. Tai leidžia veiksmingiau palaikyti ryšius su partneriais Pietryčių Europos šalyse.

Įsikūręs Belgrade, SEESAC šiuo metu veikia visoje Pietryčių Europoje: Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Kosove (*), Moldovos Respublikoje, Juodkalnijoje, Šiaurės Makedonijos Respublikoje ir Serbijoje, taip pat teikia ribotą paramą Baltarusijai ir Ukrainai. Anksčiau jis taip pat veikė Bulgarijoje, Kroatijoje ir Rumunijoje. Regioninę atsakomybę užtikrina RBT bei RSG, kuriose visų Pietryčių Europos šalių atstovai teikia strategines konsultacijas, iniciatyvas ir paramos prašymus.

SEESAC pirmasis pradėjo laikytis požiūrio, grindžiamo bendrų problemų sprendimu pasitelkiant regionines iniciatyvas, kuris davė įspūdingų rezultatų Pietryčių Europoje ne tik dėl itin svarbaus keitimosi informacija ir bendrai spendžiant problemas įžiebtos sveikos regioninės konkurencijos skatinimo, bet ir dėl to, kad juo padedama pasiekti nuoseklių ir lengvai pamatuojamų rezultatų nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis pasitelkiant holistinį įgyvendinimo būdą.

SEESAC yra pasiekęs labai gerų ankstesnių Sąjungos finansuotų projektų numatytos veiklos įgyvendinimo rezultatų; tvarūs projektų rezultatai pasiekti užtikrinant bei skatinant projektų ir veiklos nacionalinę atsakomybę bei propaguojant veiksmų koordinavimą regioniniu lygiu, dalijimąsi patirtimi ir geriausia praktika, taip pat mokslinius tyrimus regioniniu lygiu. ŠLG srities ekspertinės žinios ir gilus regiono reikalų išmanymas bei atitinkamų suinteresuotųjų subjektų pažinimas įtvirtina SEESAC kaip tinkamiausią šių konkrečių veiksmų įgyvendinimo partnerį.

(*) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 (1999) bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

3. **Projekto aprašymas**

Naujas projekto etapas bus grindžiamas pasiekimais, padarytais pagal Tarybos sprendimus 2004/791/BUSP ([5]), 2010/179/BUSP, 2013/730/BUSP, (BUSP) 2016/2356 ir papildomumo principu – pagal šiuo metu vykdomą Tarybos sprendimą (BUSP) 2018/1788. Daugiausia dėmesio bus skiriama trims pagrindinėms sritims, išlaikant holistinį požiūrį į ŠLG keliamos grėsmės Pietryčių Europos regione šalinimą.

Šios trys sritys yra skirtos strateginiam ir politiniam lygmeniui, taip pat operatyviniams aspektams, tokiu būdu tiesiogiai padedant visiems ŠLG kontrolės lygiams, daugiausia dėmesio skiriant: tam, kad būtų stiprinamas regioninis bendradarbiavimas, keitimasis žiniomis ir dalijimasis informacija, tam, kad būtų didinami Vakarų Balkanų pasienio policijos ir kriminalinės policijos tarnybų kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir neteisėtu jų laikymu pajėgumai, ir tam, kad būtų gerinami FSAV gebėjimai vykdant su saugumu susijusius infrastruktūros patobulinimus, mažinant perteklius ir rengiant mokymus.

Visų pirma projekto rezultatai bus tokie:

— sustiprintas regioninis bendradarbiavimas, keitimasis žiniomis ir dalijimasis informacija ginklų kontrolės srityje;

— pagerinti Vakarų Balkanų pasienio apsaugos policijos ir kriminalinės policijos tarnybų pajėgumai kovoti su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir neteisėtu jų laikymu;

— pagerinti FSAV pajėgumai vykdant su saugumu susijusius infrastruktūros patobulinimus, mažinant perteklius ir rengiant mokymus.

Projekto strategija yra grindžiama išskirtiniu SEESAC požiūriu į pasitikėjimo ir bendradarbiavimo Pietryčių Europos regione stiprinimą, kuris yra būtinas norint pasiekti konkrečių ir išmatuojamų esminių pokyčių. Visų pirma regionų lygmeniu paaiškėjo, kad įvairūs bendradarbiavimo procesai, prie kurių prisidėjo SEESAC ir kuriuose dalyvavo tiek politikos formuotojai, tiek operatyvinio lygmens specialistai, yra itin svarbus elementas užtikrinant palankią ir konkurencingą aplinką žinių perdavimui, keitimuisi ekspertinėmis žiniomis ir dalijimuisi informacija. Tai buvo naudinga ne tik pajėgumų Pietryčių Europos regione stiprinimui, bet dar svarbiau – institucijų ir atskirų ekspertų tarpusavio pasitikėjimo stiprinimui ir tiesioginio bendradarbiavimo nustatymui; jį pasitelkus, be kitų veiksnių ko, buvo sudarytos sąlygos parengti veiksmų gaires. Be to, regioninio bendradarbiavimo požiūris padėjo pasiekti, kad Pietryčių Europos regiono pastangos kontroliuoti prekybą ginklais būtų skaidresnės ir efektyvesnės – Pietryčių Europos valstybės pasaulio mastu yra tarp valstybių, kurios skaidriausiai teikia ataskaitas apie ginklų perdavimą. Todėl projektu bus toliau skatinamas regioninis bendradarbiavimas, kaip itin svarbus elementas, užtikrinantis palankias sąlygas išmatuojamiems rezultatams pasiekti.

Šio projekto geografinė aprėptis yra Pietryčių Europa, o tiesioginės projekto naudos gavėjos yra atitinkamos Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Juodkalnijos, Serbijos, Moldovos Respublikos, Šiaurės Makedonijos Respublikos ir Kosovo (**) institucijos. Projektu taip pat bus siekiama toliau remti Rytų Europos šalis, kurios susiduria su panašiais ŠLG kontrolės iššūkiais, visų pirma Ukrainą ir Baltarusiją, joms dalyvaujant perduodant Vakarų Balkanuose nuo 2002 m. įgytas žinias ir patirtį bei plėtotos geriausios praktikos pavyzdžius.

3.1. *Regioninio bendradarbiavimo palengvinimas ir parama įrodymais grindžiamam politikos formavimui ŠLG kontrolės srityje, tokiu būdu toliau prisidedant prie neteisėto ŠLG platinimo grėsmės mažinimo*

Tikslas

Pirmojo komponento tikslas – toliau prisidėti prie pajėgumų formuoti ir įgyvendinti įrodymais pagrįstą ŠLG politiką stiprinimo ir metodų standartizavimo, pasitelkus ŠLG komisijų ir Pietryčių Europos šaunamųjų ginklų ekspertų tinklo (SEEFEN) regioninį bendradarbiavimą strateginiu ir operatyviniu lygmenimis, prie keitimosi informacija ir dalijimosi gerąja patirtimi, prie duomenų rinkimo ir analizavimo pajėgumų didinimo, ŠLG srities teisės aktų ir reguliavimo sistemų derinimo bei standartizavimo ir nuolatinio lyties aspekto integravimo į ŠLG kontrolės politiką. Tai savo ruožtu padės pasiekti veiksmų gairių 1, 2 ir 3 tikslus.

([5]) 2004 m. lapkričio 22 d. Tarybos sprendimas 2004/791/BUSP, pratęsiantis ir iš dalies keičiantis Sprendimą 2002/842/BUSP dėl Bendrųjų veiksmų 2002/589/BUSP įgyvendinimo siekiant, kad Europos Sąjunga prisidėtų prie kovos su šaulių ir lengvųjų ginklų destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu pietryčių Europoje (OL L 348, 2004 11 24, p. 46).

(**) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 (1999) bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

Aprašymas

Remiantis sėkmingu požiūriu sudaryti palankesnes sąlygas tinklaveikai regiono lygmeniu, šis komponentas toliau sudarys palankesnes sąlygas ŠLG komisijų regioniniam bendradarbiavimui rengiant reguliarius regioninius susitikimus, keičiantis informacija ir vykdant duomenų rinkimo darbą bei stiprinant įrodymais grindžiamo politikos formavimo gebėjimus. Ginklų perdavimo skaidrumas taip pat bus padidintas, regioninį keitimosi informacija apie ginklų perdavimą procesą iš dalies integruojant į ŠLG komisijų bendradarbiavimo procesą, taip pat remiant tolesnį ginklų perdavimo Pietryčių Europoje skaidrumą. Be to, pagal šį komponentą numatyta Pietryčių Europos įgytas ekspertines žinias perduoti kitiems regionams siekiant remti Sąjungos intervencijas kitose vietovėse. Galiausiai pagal šį komponentą bus teikiama techninė parama atliekant tikslinius ir pageidaujamus politikai aktualius mokslinius tyrimus bei rengiant informacinius pranešimus politikos formuotojams.

Be to, atsižvelgiant į neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais Sąjungos kryptimi grėsmę, taip pat į tai, kad šaunamieji ginklai naudojami organizuoto nusikalstamumo ir teroro aktuose, patikimų informacijos rinkimo bei keitimosi sistemų ir mechanizmų sukūrimas yra itin svarbus elementas kovojant su šia grėsme. Ilgą laiką dirbdamas Pietryčių Europos regione ir visų pirma sėkmingai įgyvendindamas Tarybos sprendimus 2013/730/BUSP ir (BUSP) 2016/2356, įskaitant SEEFEN sukūrimą ir sąlygų jo darbui sudarymą, SEESAC ypač daug prisidėjo prie tokių pastangų, atlikdamas bendradarbiavimo proceso organizatoriaus vaidmenį ir dėdamas pastangas, kad būtų padidinti teisėsaugos institucijų ženklinimo, atsekamumo ir apskaitos tvarkymo pajėgumai, be kita ko, teikiant techninę pagalbą ir paramą apskaitos tvarkymo sistemų kūrimui ir stiprinimui. Šis komponentas bus grindžiamas ankstesniu laikotarpiu padėtu pagrindu, bus toliau stiprinamas SEEFEN, tuo pačiu metu naudojant jį kaip platformą intensyvesniam teisėsaugos institucijų bendradarbiavimui Pietryčių Europoje ir už regiono ribų siekiant kovoti su neteisėta prekyba ŠLG bei jų šaudmenimis. Visa SEEFEN veikla bus glaudžiai derinama su Europolo, EMPACT, EFE, Migracijos ir vidaus reikalų GD, Interpolo, Eurojusto ir *Frontex*, taip pat kitų atitinkamų subjektų pastangomis ir prisidės prie šių pastangų.

Galiausiai, komponentu bus siekiama spręsti akivaizdų ir skubų poreikį nustatyti griežtesnę ŠLG ir šaunamųjų ginklų kontrolės teisės aktų ir reguliavimo sistemą Vakarų Balkanuose, siekiant veiksmingai reguliuoti ginklų kontrolę ir sudaryti palankesnes sąlygas reaguoti į atitinkamas grėsmes. Tai galiausiai leis suderinti ginklų kontrolės įstatymus ir procedūras Vakarų Balkanuose ir standartizuoti ŠLG ir šaunamųjų ginklų kontrolės procedūras bei praktiką. Toks standartizavimas leistų pašalinti kliūtis, trukdančias teisėsaugos agentūroms ir teisminėms institucijoms tiesiogiai bendradarbiauti, keistis informacija ir vykdyti bendrus arba lygiagrečius tyrimus. Be to, kadangi teisės aktų ir politikos sistemose, kuriomis reguliuojama ŠLG kontrolė, Pietryčių Europoje lyčių aspektas dažnai nėra visapusiškai pripažįstamas ar tinkamai sprendžiamas ir dėl to ginklų kontrolės pastangos tampa mažiau veiksmingos užtikrinant visų piliečių – moterų, vyrų, mergaičių, berniukų – saugumą, projektas taip padės toliau integruoti lyčių aspektą į teisės aktus dėl ginklų kontrolės. Tai bus daroma paramos, teikiamos įgyvendinant Tarybos sprendimą (BUSP) 2018/1788, pagrindu, organizuojant specialiai pritaikytus nacionalinius ir regioninius teminius praktinius seminarus, atnaujinant ginklų srities teisės aktų sąvadą ir atliekant projekto teikiamos naudos gavėjų teisinės sistemos patikrą lyties aspekto požiūriu siekiant užtikrinti, kad ginklų kontrolę reguliuojančioje politikoje nebūtų nutylėta ŠLG ir lyčių aspekto sąsaja.

Konkrečiai, projektu numatoma palengvinti regioninį bendradarbiavimą ir remti įrodymais grindžiamą politikos formavimą ŠLG kontrolės srityje:

— rengiant ŠLG komisijų regioninius susitikimus (du kartus per metus) Pietryčių Europoje, kuriuose daugiausia dėmesio būtų skirta keitimuisi informacija ir dalijimuisi žiniomis bei standartizavimui ginklų kontrolės srityje,

— rengiant SEEFEN regioninius susitikimus (du kartus per metus), kuriuose daugiausia dėmesio būtų skirta keitimuisi operatyvine informacija ir tarpvalstybiniam bendradarbiavimui kovojant su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais;

— teikiant pageidaujamas techninės konsultacijas ir ekspertines žinias ŠLG komisijoms ir SEEFEN, kad būtų stiprinamas politikos plėtojimas, kūrimas, priėmimas ir įgyvendinimas,

— paprašius teikiant paramą ginklų kontrolės srities teisės aktų derinimui, kad būtų padaryti atitinkami pakeitimai, susiję su ES teisės aktais ginklų kontrolės srityje ir standartizavimu visame Pietryčių Europos regione (2022–2023 m.),

— remiant duomenų apie ŠLG rinkimą ir analizę, remiantis regioninėje ŠLG apžvalgoje pateiktomis rekomendacijomis,

— eksploatuojant Ginkluoto smurto stebėsenos platformą ir reguliariai platinant Pietryčių Europos ginkluoto smurto stebėsenos apžvalgą, kad būtų galima užfiksuoti tendencijas,

— toliau integruojant lyčių aspektą į ŠLG kontrolės politikos formavimą,

— perduodant ekspertines žinias Baltarusijai ir Ukrainai, sudarant palankesnes sąlygas dalyvauti tam tikruose formaliuose susitikimuose, ir ŠLG kontrolės priemones,

— eksploatuojant internetinę keitimosi informacija platformą ir ją stiprinant – rengiant politikai aktualius pageidaujamus žinių produktus.

Projekto rezultatai / įgyvendinimo rodikliai

— surengta iki aštuonių regioninių ŠLG komisijų susitikimų,

— surengta iki aštuonių regioninių SEEFEN susitikimų (du kartus per metus), kuriuose daugiausia dėmesio skirta teisėsaugos institucijų šaunamųjų ginklų ekspertų tinklaveikai ir keitimuisi informacija,

— sustiprinti ŠLG komisijų ir SEEFEN narių gebėjimai organizuojant tikslines mokymo sesijas ir teikiant techninę ir konsultacinio pobūdžio paramą,

— sudarytos sąlygos keitimuisi informacija, žinių perdavimui ir metodų standartizavimui,

— surengta iki dešimties teminių praktinių seminarų naudos gavėjams remiant teisės aktų suderinimą su *acquis* ir standartizavimą Pietryčių Europos regione,

— suteiktos ekspertinės žinios apie teisės aktų ir politikos atnaujinimą suderinimo su ES reguliavimo sistema ir standartais tikslu,

— paskelbtos mėnesinės ginkluoto smurto tendencijų visame Pietryčių Europos regione apžvalgos,

— užtikrinta, kad valdžios institucijos rinktų, analizuotų ir platintų duomenis remdamosi ŠLG apžvalgoje pateiktomis rekomendacijomis,

— į ŠLG kontrolės politikos formavimą integruotas lyčių aspektas,

— toliau kuriama ginklų registravimo sistema Moldovos Respublikoje,

— sudarytos palankios sąlygos keistis žiniomis ir dalytis informacija su Baltarusijos ir Ukrainos valdžios institucijomis.

3.2. *Toliau stiprinti teisėsaugos ir sienos apsaugos institucijų gebėjimus vykdyti neteisėtos prekybos ginklais bei sprogmenimis prevenciją ir su ja kovoti.*

Tikslas

Antro komponento tikslas – užtikrinti reikiamą paramą kovai su neteisėta prekyba ŠLG pagerinus tikslinių teisėsaugos institucijų procesus, įrangą ir mokymą, laikantis veiksmų gairių 3 tikslo, pagal kurį reikalaujama iki 2024 m. gerokai sumažinti neteisėtus šaunamųjų ginklų, šaudmenų ir sprogmenų srautus.

Aprašymas

Šiuo komponentu bus remiamas regioninių valdžios institucijų gebėjimų vykdyti tiek prevencinę, tiek represinę veiklą stiprinimas; tokie gebėjimai būtini siekiant sėkmingai nustatyti neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis, vykdomos iš jų jurisdikcijai priklausančios teritorijos ar per ją, veiklą, užkirsti jai kelią ir su ja kovoti. Europos saugumo darbotvarkėje kova su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais nurodyta kaip vienas iš prioritetinių jos veiksmų. Joje paraginta peržiūrėti ir sustiprinti kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais teisinę sistemą. Neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis šaltiniai yra įvairūs, o kontrolė prie išorės sienų ir policijos ir mutinių bendradarbiavimas tebėra itin svarbūs, kaip nurodyta ES ŠLG strategijoje. Pietryčių Europos regiono lygmeniu Sąjunga ir jos valstybės narės padės stiprinti teisėsaugos gebėjimus siekiant identifikuoti, suardyti ir uždrausti neteisėtos prekybos tinklus ir neleisti, kad šaunamieji ginklai per neteisėtą rinką pasiektų teroristus ir nusikaltėlius, *inter alia*, blokuojant neteisėtą ginklų finansavimą bei gabenimą ir stiprinant pasienio policijos, muitinės ir uostų direkcijų vaidmenį. Dėl tarpvalstybinio neteisėtos prekybos ginklais pobūdžio itin svarbu teikti paramą ir kaimyninėms šalims.

Sustiprinta tarpvalstybinė kontrolė yra vienas iš pagrindinių visapusiško požiūrio į kovą su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais, jų pagrindiniais komponentais, šaudmenimis ir sprogmenimis ir jų srautu Vakarų Balkanuose reikalavimų. . Veiksminga sienų kontrolė ne tik padeda atgrasyti nuo nusikaltimų visais jų aspektais, bet ir yra pasitikėjimo stiprinimo priemonė. Griežta ir veiksminga sienų kontrolė yra bet kokios ilgalaikės nacionalinio ar regioninio saugumo programos pagrindas. Pagal Tarybos sprendimą (BUSP) 2016/2356 buvo atliktas preliminarus jurisdikcijų sienos apsaugos tarnybų pajėgumų vertinimas, daugiausia dėmesio skiriant visų pirma pasienio policijos administraciniams ir techniniams pajėgumams. Siekiant veiksmingai sustabdyti neteisėtą prekybą ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis kertant sienas reikia stiprinti bendrus pajėgumus. Tas preliminarus vertinimas visų pirma parodė, kad nėra tikslinių mokymų šaunamųjų ginklų aptikimo pasienyje tema, išskyrus Bosniją ir Hercegoviną, nes pasienio policijos pajėgos neturi pakankamai įrangos, kad galėtų vykdyti aptikimą pasienio postuose ir prie „žaliosios“ sienos. Be to, ginklai vis dažniau gaminami iš naujų medžiagų, ir jų negali aptikti metalo detektoriai arba šunys, kurie yra išdresuoti užuosti paraką.

Teikiant paramą pagal šį komponentą daugiausia dėmesio bus skiriama standartinių veiklos procedūrų (SVP) parengimui ir įrangos sienos apsaugos tarnyboms ir kriminalinei policijai, skirtos sustabdyti neteisėtą prekybą šaunamaisiais ginklais ir neteisėtą jų laikymą, viešiesiems pirkimams. Be to, bus organizuojami teminiai mokymai jurisdikcijų lygmeniu ir regioniniai praktiniai seminarai. Siūloma veikla papildys SEEFEN darbą ir bus glaudžiai koordinuojama su kitais vykdomais Sąjungos remiamais veiksmais Pietryčių Europoje, visu pirma kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklu ir konkrečiai EMPACT dalimi „Šaunamieji ginklai“, taip pat su Europolo, *Frontex* ir Interpolo veikla.

Tai bus vykdoma:

— teikiant sienų valdymui skirtą įrangą ir mokymo paslaugas kiek tai susiję su kova su neteisėta prekyba ginklais, remiant pasienio policijos institucijas Albanijoje, Kosove (***), Juodkalnijoje, Serbijoje ir Šiaurės Makedonijos Respublikoje,

— teikiant įrangą ir mokymo paslaugas kriminalinei policijai kiek tai susiję su kova su neteisėta prekyba ginklais, remiant kriminalinės policijos institucijas Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Kosove, Juodkalnijoje, Serbijoje ir Šiaurės Makedonijos Respublikoje.

Projekto rezultatai / įgyvendinimo rodikliai:

— parengta iki 6 SVP kiekvienai sienos apsaugos tarnybai,

— surengus viešuosius pirkimus įsigyta įranga, reikalinga sustabdyti neteisėtą prekybą ginklais, ir suorganizuotas mokymas apie įrangos naudojimą,

— suorganizuota iki šešių teminių mokymų kiekvienai sienos apsaugos tarnybai,

— suorganizuota iki keturių regioninių praktinių seminarų, skirtų sienos apsaugos tarnyboms,

— parengta iki 6 SVP, skirtų kriminalinei policijai, kiekvienai jurisdikcijai,

— pateikta įranga kriminalinei policijai ir surengtas mokymas apie įrangos naudojimą,

— suorganizuota iki šešių teminių mokymų, skirtų kriminalinei policijai, kiekvienai jurisdikcijai,

— suorganizuota iki keturių regioninių praktinių seminarų, skirtų kriminalinei policijai.

3.3. *Fizinio saugumo užtikrinimo ir atsargų valdymo gebėjimų gerinimas vykdant su saugumu susijusius infrastruktūros patobulinimus, mažinant perteklius ir rengiant mokymus*

Tikslas

Sumažinti platinimo riziką padidinant ginklų bei šaudmenų atsargų saugumą ir sumažinant ŠLG atsargų perteklių saugyklose.

Aprašymas

Trečiojo komponento tikslas – padėti vidaus reikalų institucijoms ir policijos institucijoms toliau tobulinti saugumo infrastruktūrą ir standartines veiklos procedūras, skirtas prioritetinėms saugykloms, dėl kurių vis dar kyla didelė ŠLG ir jų šaudmenų vagysčių ir neteisėto platinimo rizika. Šis komponentas grindžiamas Tarybos sprendimu (BUSP)

(***) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 (1999) bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

2016/2356 ir atitinka veiksmų gairių 7 tikslą, pagal kurį siekiama iš esmės sumažinti šaunamųjų ginklų, šaudmenų ir sprogmenų platinimo ir nukreipimo riziką, ir 6 tikslą, pagal kurį siekiama sistemingai mažinti konfiskuotų ŠLG bei šaudmenų perteklių ir naikinimą. SEESAC sėkmingai taiko dviejų krypčių požiūrį: 1) padidinti saugyklų saugumą ir 2) sustiprinti personalo, kuriam pavestas atsargų valdymas, gebėjimus, žymiai sugriežtinti saugumo nuostatas ir sumažinti nepageidaujamo ŠLG bei jų šaudmenų atsargų platinimo riziką. Laikantis visapusiško požiūrio į ŠLG bei jų šaudmenų fizinį saugumą ir atsargų valdymą, SEESAC išplėtojo šį požiūrį – kartu vykdomas pertekliaus mažinimas ir taip labiau sumažinama platinimo rizika.

Vykdant projektą bus toliau didinamas ginklų ir šaudmenų saugyklų saugumas Pietryčių Europoje toliau teikiant konkrečią techninę ir su infrastruktūra susijusią paramą, vadovaujantis geriausia tarptautine praktika ir standartais. Nors saugumas karinėse saugyklose buvo žymiai padidintas pagal Tarybos sprendimą 2013/730/BUSP, SEESAC nurodė, kad policijos ir vidaus reikalų institucijų turimos atsargos kelia susirūpinimą dėl nepakankamų saugojimo pajėgumų, netinkamų apskaitos ir atsargų valdymo pajėgumų bei sudėtingesnių sistemų, apimančių mokomuosius ginklus, taip pat konfiskuotus šaunamuosius ginklus. Bus remiamas policijos / vidaus reikalų institucijų ŠLG saugyklų ir įkalčių saugyklų saugumo didinimas tobulinant infrastruktūrą. Prioritetas yra vietos policijos nuovadose esančios įkalčių saugyklos dėl galimo nukreipimo pavojaus , taip pat dėl viešojo saugumo, kai kelios pavojingos medžiagos yra laikomos kartu prastomis laikymo sąlygomis. Taip pat bus teikiama parama ŠLG ir šaudmenų pertekliaus ar konfiskuotų ŠLG ir šaudmenų kiekio mažinimui, tokiu būdu toliau mažinant jų neteisėto platinimo riziką.

Numatoma pagrindinė veikla:

— remti policijos ir (arba) vidaus reikalų institucijų ŠLG saugyklų ir įkalčių saugyklų saugumo didinimą tobulinant infrastruktūrą,

— remti ŠLG pertekliaus ir (arba) konfiskuotų ŠLG kiekio naikinimą,

— organizuoti regioninius teminius praktinius seminarus ginklų ir šaudmenų atsargų valdymo srityje,

— stiprinti atitinkamų valstybinių institucijų gebėjimus nustatyti patikrų sistemas.

Projekto rezultatai / įgyvendinimo rodikliai:

— padidintas vienos saugyklos saugumas vadovaujantis tarptautiniais standartais ir geriausia patirtimi,

— padidintas ne daugiau kaip 18 įkalčių saugyklų saugumas,

— sunaikinta iš viso ne daugiau kaip 12 000 vienetų įprastinių ginklų,

— sunaikinta iš viso ne daugiau kaip 22 000 vienetų šaudmenų,

— surengti ne daugiau kaip trys teminiai praktiniai seminarai.

4. **Paramos gavėjai**

Tiesioginės projekto naudos gavėjos bus institucijos, atsakingos už ŠLG kontrolę Pietryčių Europoje. Albanijos Respublikos, Bosnijos ir Hercegovinos, Kosovo (****), Moldovos Respublikos, Juodkalnijos, Serbijos Respublikos ir Šiaurės Makedonijos Respublikos vidaus reikalų institucijoms, policijos tarnyboms, sienos apsaugos tarnyboms, baudžiamosios veikos tyrėjams, prokurorams ir muitinėms naudos suteiks keitimasis informacija ir dalijimasis žiniomis, kuriais bus grindžiamas standartizavimas vykdant regioninį bendradarbiavimą, plėtojant gebėjimus, gerinant procedūras ir aprūpinant tiksline specializuota įranga, reikalinga policijai, siekiant sustiprinti ŠLG kontrolę operatyviniu ir techniniu lygmenimis. Galiausiai ŠLG komisijos ir kitos už ŠLG kontrolę atsakingos institucijos Pietryčių Europoje pasinaudos mokymais, keitimusi informacija ir regioniniu bendradarbiavimu. Be to, pagrindinėms institucijoms, kurioms pavesta vykdyti ŠLG kontrolę Baltarusijoje ir Ukrainoje, bus naudingas geresnis neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais grėsmės supratimas ir tikslinis žinių perdavimas.

(****) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 (1999) bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

Siūloma veikla visiškai atitinka nacionalinius prioritetus ŠLG kontrolės srityje ir veiksmų gaires, ir ją patvirtino atitinkamos nacionalinės ŠLG kontrolės institucijos, parodydamos, kad jos prisiima atsakomybę ir įsipareigojimus, susijusius su projekto rezultatų pasiekimu.

Naudą iš šio projekto gaus plačioji visuomenė Pietryčių Europos bei Rytų Europos šalyse ir Sąjunga, kuriose kyla didelio masto ŠLG platinimo rizika, nes ši rizika sumažės.

5. **Sąjungos matomumas**

SEESAC imasi visų tinkamų priemonių siekdamas viešinti tai, kad šį veiksmą finansuoja Sąjunga. Tokios priemonės bus vykdomos atsižvelgiant į Komisijos komunikatą ir Informavimo apie Europos Sąjungos išorės veiksmus ir jų matomumo vadovą. Taigi SEESAC užtikrins Sąjungos įnašo matomumą naudodamas tinkamą prekės ženklą ir užtikrindamas viešumą, akcentuodamas Sąjungos vaidmenį, užtikrindamas jos veiksmų skaidrumą ir informuodamas apie šio projekto priežastis, taip pat apie Sąjungos paramą įgyvendinant projektą ir šios paramos rezultatus. Projekto metu parengta medžiaga bus aiškiai pažymėta ES vėliavos ženklu laikantis Sąjungos gairių dėl tikslaus vėliavos naudojimo ir vaizdavimo.

Atsižvelgiant į tai, kad planuojamos veiklos mastas ir pobūdis labai skiriasi, bus naudojamos įvairios propagavimo priemonės, įskaitant: tradicinę žiniasklaidą, interneto svetaines, socialines medijas ir informacinę bei reklaminę medžiagą, įskaitant infografikus, lankstinukus, informacinius biuletenius, pranešimus spaudai ir atitinkamai kitas priemones. Paskelbus viešuosius pirkimus pagal projektą finansuoti leidiniai, vieši renginiai, kampanijos, įranga ir statybos darbai bus pažymėti atitinkamu ženklu. Kad būtų dar labiau sustiprintas poveikis didinant įvairių nacionalinių vyriausybių ir visuomenės, tarptautinės bendruomenės ir vietos bei tarptautinės žiniasklaidos informuotumą, bendraujant su kiekviena projekto tiksline grupe bus vartojama atitinkama kalba. Ypatingas dėmesys bus skiriamas naujai informacijai žiniasklaidai ir internete.

6. **Trukmė**

Remiantis Tarybos sprendimų 2013/730/BUSP, (BUSP) 2016/2356 ir (BUSP) 2018/1788 įgyvendinimo patirtimi ir atsižvelgiant į projekto regioninį mastą, naudos gavėjų skaičių ir planuojamų veiksmų skaičių bei sudėtingumą, nustatomas 48 mėnesių įgyvendinimo laikotarpis.

7. **Bendra sąranga**

Šio veiksmo techninis įgyvendinimas patikėtas JTVP, kuri veikia SEESAC, regioninės iniciatyvos, veikiančios pagal JTVP ir Regioninio bendradarbiavimo tarybos, kuri yra Pietryčių Europos stabilumo pakto įgaliojimų perėmėja, įgaliojimus, vardu. SEESAC atlieka regioninio įgyvendinimo plano vykdomosios institucijos funkciją ir yra pagrindinis subjektas visais su ŠLG susijusiais klausimais Pietryčių Europos regione, įskaitant palankesnių sąlygų veiksmų gairių įgyvendinimui sudarymą.

JTVP, veikianti SEESAC vardu, bus bendrai atsakinga už projekto veiklos įgyvendinimą ir atskaitomybę už projekto įgyvendinimą. Projekto trukmė – ketveri metai (48 mėnesiai).

8. **Partneriai**

SEESAC tiesiogiai įgyvendins veiksmus glaudžiai bendradarbiaudamas su Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Kosovo (*****), Moldovos Respublikos, Juodkalnijos, Serbijos Respublikos ir Šiaurės Makedonijos Respublikos ŠLG komisijomis, taip pat su vidaus reikalų institucijomis ir policijos tarnybomis, ir atitinkamomis Baltarusijos ir Ukrainos institucijomis. Kitos atitinkamos institucijos aktyviai dalyvaus laikydamosi nustatyto daug suinteresuotųjų subjektų apimančio holistinio požiūrio į ŠLG kontrolę.

(*****) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 (1999) bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.